дані кореляції за цією ознакою монозиготних близнят (r=0,994) і розрахувавши коефіцієнт успадковуваності (H), можна дійти висновку, що для дизиготних близнят і особин інших споріднених груп жива маса у віці 3 місяців на 92,2% зумовлена спадковістю і на 7,8% — впливом паратипу.

Проведений імунологічний аналіз крові близнят, виведених методом трансплантації ембріонів, виявив у монозиготних близнят ідентичний тип крові, у дизиготних близнят — різний, але дуже схожий, що зумовлено утворенням у них ембріональних анастомозів і обміном гемопоетичною тканиною.

Корови-трансплантати з близнюкових пар мали дещо більший (на 863,3 кг) надій порівняно із ровесницями. Однак, як і перші, так і другі поступалися за надоєм своїм матерям.

Серед отриманих дизиготних близнюкових пар також спостерігалися і різностатеві. Телички в цих парах були фримартинами і вибраковані протягом першого місяця життя, отже ці близнюкові пари виявилися химериками за гоносомами. Аналіз ознак репродуктивної функції бугайців з цих пар показав, що вірогідних відмінностей між ними й іншими бугаями даної популяції не спостерігалося.

Отримання близнюкових пар і клонів тварин має не лише велике значення для розвитку методів біотехнології, але корисне і в плані практичної селекції — якщо близнюки знаходяться в умовах, які в середньому варіюють в однакових межах, то порівняння середніх різниць між ними дає змогу оцінити роль генотипу у відмінностях, що спостерігаються.

Інститут тваринництва УААН

УДК 636.4:636.082.43

В.В. МИРОСЬ, А.Ф. ТКАЧОВ, А.І. ХВАТОВ, Р.А. ФАЙЗУЛІН, Л.В. РОЗСОХА

ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПОРОДНОГО ГЕНОФОНДУ СВИНЕЙ УКРАЇНИ

Інтенсифікація свинарства потребує корінного поліпшення племінної роботи, розробки ефективних методів використання існуючого породного генофонду. Україна є родоначальницею породотворного процесу і має унікальний набір порід свиней. Нині тут розводять свиней понад 15 різних порід спеціалізованих типів і ліній.

Наявність такої кількості порід та різних генотипів дає змогу ефективніше використовувати природні і кормові умови різних регіонів, а також забезпечувати широке впровадження схрещування та гібридизації.

Разом з тим надмірне захоплення створенням нових порід і типів м'ясного напряму продуктивності спричинило по ряду порід (миргородська, мангалицька, українська степова ряба, велика чорна, дюрок, уельська і навіть ландрас) тенденцію до різкого зменшення поголів'я племінних свиней. Разом з тим кожна з цих порід володіє цінними генними асоціаціями, котрі детермінують специфічні селекційно-генетичні ознаки, втрата яких не завдасть великої шкоди не тільки племінному, а й промисловому свинарству.

Крім того, науково обгрунтованих концепцій удосконалення існуючих порід, використання їх у системах міжпородного схрещування і гібридизації не існує, а продовжується не завжди обгрунтований імпорт свиней різних порід.

Отже, теоретичне обгрунтування та розробка організаційних форм і методів збереження існуючого породного генофонду свиней має велике наукове і практичне значення.

© В.В. Мирось, А.Ф. Ткачов, А.І. Хватов, Р.А. Файзулін, Л.В. Розсоха, 2001

Насамперед вкрай необхідною є розробка "Національної програми збереження зникаючих та реліктових порід свиней" з її законодавчим забезпеченням та державним фінансуванням.

Необхідно широко розгорнути комплексну оцінку продуктивності та племінної і технологічної цінності порід за єдиною уніфікованою методикою. А відтак методика породовипробування повинна максимально стандартизуватися за відповідними нормативними документами.

Проведення цієї роботи дасть змогу вирішити низку організаційно-методичних питань, що пов'язані з напрямком селекційно-племінної роботи, системою і методами розведення, розробкою оперативних і довгострокових програм, кількісним та якісним удосконаленням порід, обгрунтуванням доцільності імпорту окремих порід та наукового обгрунтування раціонального їх використання.

Збереженню порід та системному підходу до роботи з ними сприятиме створення асоціацій по розведенню окремих порід (або декількох порід сходного напряму продуктивності), які б здійснювали керівництво породою, реалізацію селекційно-технологічних програм та матеріально-технічне забезпечення селекційного процесу.

Реалізація цих заходів сприятиме збереженню породного генофонду — національного багатства країни.

Інститут тваринництва УААН